

Posudek vedoucí na bakalářskou práci Mikuláše Karpety

Science fiction v dokumentárním filmu

Ve své bakalářské práci se Mikuláš Karpeta rozhodl prozkoumat několik souvisejících otázek týkajících se science fiction dokumentů: co je to za zvláštní žánr, žánr, který už svou existencí zpochybňuje zařazení filmové kategorie? Opravdu je možné nazývat některé filmy „science fiction dokumenty“ a jak přesně fungují? Zářadění filmu, jeho zařazení divákem do nějaké kategorie, má zásadní vliv na recepci, na samotný zážitek. Co ale pak a proč prožíváme u filmů, které jsou nějakým způsobem hraniční a hybridní? Aby na tyto podnětné otázky mohl Mikuláš zodpovědět, rozhodl se prozkoumat teoreticky vymezení základních pojmů vztahujících se k charakterizaci dokumentu, dále pak připomenout z hlediska historie vývoj vztahů mezi science fiction a dokumentem a jejich průniky a nakonec pak „prakticky“ na příkladu dobře zvoleného snímku Wenera Herzoga Wild Blue Yonder (2005) zmiňované otázky zkusit rozklíčovat v rámci podrobné analýzy daného snímku.

Autor práce se poctivě pokusil zorientovat v onom až chaotickém poli mnohačetných definic dokumentárního filmu a jeho rozdílu oproti hrané kinematografii, zároveň se ale nejedná jen o nějaké nudné shrnutí známých tezí a citace autorit – Mikuláš se průběžně i lehce kriticky vymezuje vůči jednotlivým teoriím a přichází s vlastními úvahami, což považuji za klad práce. V rámci analýzy Wild Blue Yonder se pak vrací k některým již vysvětlovaným konceptům a teoriím a funkčně je využívá k tomu, aby je mohl dále domýšlet do jejich důsledků a zároveň aby mu pomohly osvětlit, jak a proč působí tento jeden konkrétní snímek.

Text je napsán hutně a chytře, dobře se čte, mj. i díky tomu, že místy v něm nechybí jemná ironie. Mikulášovi se podařilo zpracovat ono komplexní téma z více úhlů pohledu, přiblížit dosavadní literaturu k tématu a zároveň i přispět vlastní analýzou, která působí argumentovaně a přemýšlivě.

Negativa na práci vidím spíše jen malá a formálního charakteru. V textu jsou občas gramatické chyby. Některé překlady citací z angličtiny nepůsobí úplně elegantně či dokonce srozumitelně. V použité literatuře by neměly být monografie Rushtona a Nicholse uváděny jako online publikace jen proto, že se k nim autor textu dostal přes online službu knihovny. Z hlediska obsahu jsem mírně váhala nad kapitolou přibližující historii vztahu science-fiction a dokumentu, zda tuto oblast nepřibližuje přeci jen příliš zběžně a na příliš málo příkladech. Na druhou stranu ale mi to v kontextu této práce vlastně nevádí - jedná se primárně o úvahu nad obecnějším problémem hybridizace filmových forem a tím, jaké má efekty na diváky, proto i toto stručné shrnutí je spíše podkladem pro uvažování a neklade si ambici být nějakou vyčerpávající historickou studií.

V úhrnu tuto bakalářskou práci považuji za zdařilou a přínosnou, autorovi se podařilo své téma relativně důkladně zpracovat a promyslet. Bakalářskou práci proto doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit známkou A.

10. 9. 2018

Helena Bendová

